

Rättsenheten
Thomas Winberg
Direkt 010-2250418
thomas.winberg@lansstyrelsen.se

Inspektion av Sydnärkes överförmyndarkansli inbegripet kommunerna Askersund, Hallsberg, Kumla, Laxå och Lekeberg, den 30 mars 2016

Närvarande: Enhetschefen och kommunjuristen Anna Moberg Skult, handläggaren Åsa Holm, handläggaren Annika Hallkvist, handläggaren Maud Karlsson, handläggaren Johanna Granlund, överförmyndaren i Askersunds kommun Johan Calais, överförmyndaren i Laxå kommun Sören Westin, överförmyndaren i Kumla kommun Göran Andersson, ordföranden i överförmyndarnämnden i Hallsbergs kommun Hans Bengtsson samt från Länsstyrelsen i Dalarnas län juristen Thomas Winberg och juristen Karin Kjellin.

1. Genomgång av föregående års inspektionsprotokoll

Vid länsstyrelsens inspektion 2015 granskades ett vanligt ärende per kommun, samtliga utan anmärkning. Dessutom granskades totalt 59 akter avseende godmanskap för ensamkommande barn fördelade på samtliga fem kommuner. I en akt avseende Askersunds kommun kom förteckningen in för sent och ingen påminnelse om det fanns diarieförd. Vitesföreläggande hade inte skickats ut. I två akter avseende Laxå kommun kom förteckningen in för sent och ingen påminnelse om det fanns diarieförd.

Överförmyndarkansliet uppger att man sedan inspektionstillfället 2015 har arbetat kontinuerligt med rutiner. Påminnelser om att förteckningar ska ha kommit in ska läggas in i Wärna. Påminnelser ska gå ut, om förteckningar inte har kommit in i tid. Om förteckning inte kommer in efter påminnelse, utfärdar kansliet vitesföreläggande.

2. Anmälningssärenden

Det har inte kommit in något anmälningssärende till länsstyrelsen avseende någon av kommunerna sedan förra inspektionstillfället.

3. Överförmyndarnämndens verksamhet

Hallsbergs kommun har en överförmyndarnämnd och övriga kommuner har överförmyndare. På kansliet var det vid inspektionstillfället totalt 6,25 årsarbetskrafter bemannade av sju personer. Sedan förra inspektionstillfället har ytterligare en handläggare anställts.

Resurserna för verksamheten bedömdes vid inspektionstillfället inte vara tillräckliga med tanke på ökningen av ärenden under 2015. Vid tidpunkten för länsstyrelsens inspektion pågick rekrytering av ytterligare en handläggare. På kansliet i Kumla gäller expeditionstiderna för besök och telefon måndag-fredag klockan 10-12 för alla kommuner. Det finns tjänstemän tillgängliga på andra tider vid behov. Post stämplas och diarieförs varje dag på kansliet i Kumla.

En förändring sedan förra inspektionstillfället är att de fasta mottagningstiderna i övriga kommuner, förutom Kumla, har avskaffats på grund av effektivitetsskäl. Möjlighet finns fortfarande att vid behov boka tid med en handläggare på plats i dessa kommuner.

En förändring sedan senaste inspektionstillfället är att samtliga handläggare numera handlägger alla typer av ärenden i samtliga kommuner.

Verksamheten hanterade per den 31 december 2015 473 godmanskap och 63 förvaltarskap. Antalet godmanskap är två stycken färre och antalet förvaltarskap ett färre jämfört med den 31 december 2014. Därutöver fanns 227 registrerade förmyndarskap samt 288 godmanskap för ensamkommande barn. Antalet registrerade förmyndarskap är 9 stycken fler jämfört med den 31 december 2014. Antalet godmanskap för ensamkommande barn är 223 stycken fler jämfört med den 31 december 2014, vilket är en ökning med 343 %.

Under 2015 har merparten av årsräkningarna kommit in i tid. Tolv påminnelser har skickats ut. Kansliet har inte tvingats ta till några vitesförelägganden med avseende på årsräkningar. Granskningarna under 2015 har föranlett två anmärkningar. Före anmärkning lämnas alltid ställföreträdaren möjlighet att yttra sig och efter anmärkning görs rutinmässigt överväganden om ställföreträdarens lämplighet.

Den totala summan av de tillgångar som överförmyndarkansliet förvaltar i samtliga ärendetyper är ca 169 000 000 kr. Summan av de inkomster som överförmyndarkansliet förvaltar på ett år i samtliga ärendetyper är ca 76 000 000 kr.

Ställföreträdarens lämplighet prövas efter kontroll hos Kronofogden och socialkontoret samt efter kontroll av belastningsregistret. Återkommande

kontroller av befintliga, erfarna ställföreträdare görs inte rutinmässigt. Kansliet anför att de känner till att möjlighet att göra sådana kontroller finns, att de håller på att se över sina rutiner samt att en rutin för återkommande kontroll förmodligen kommer att införas.

Den årliga omprövningen av förvaltare kommer från och med 2016 att genomföras under hösten, vilket är en förändring jämfört med tidigare, då omprövning gjordes i samband med granskning. Syftet med förändringen är att på ett bättre sätt sprida ut årets arbetsbörda över hela året.

3.1 Särskilt om ensamkommande barn

Den ökade arbetsbelastningen till följd av ökningen av ensamkommande barn under 2015 har blivit problematisk. Kansliet har som tidigare nämnts anställt ytterligare en handläggare jämfört med förra inspektionstillfället och var vid tidpunkten för länsstyrelsens tillsyn på väg att anställa ytterligare en handläggare. Kansliet uppger att de ändå kunnat hantera situationen. Alla handläggare har gått in och hjälpt till för att lösa de problem och den ökade arbetsbörda som uppstått. Arbetsbördan var som störst under sommaren, hösten och vid nyår 2015. Den senaste tiden har de märkt av en nedgång i arbetsbördan, förmodligen till följd av de införda ID-kontrollerna vid gränserna. De ser dock att arbetsbördan kan komma att öka igen, om ID-kontrollerna vid gränserna släpps.

Kansliet har hittills lyckats hitta gode män till alla ensamkommande barn. I arbetet med att hitta gode män har man haft god hjälp av lokal media samt av överförmyndarnas politiska kontaktnät, men som en överförmyndare uttryckte det: "nu är det dammsuget". En enskild god man kan, även om maxantalet är ovanligt och bara avser erfarna ställföreträdare, vara förordnad för upp till tio barn. Nya gode män kan ha upp till två förordnanden, jämfört med tidigare ett förordnande.

Även om arbetsbördan har minskat något till följd av minskningen av antalet ensamkommande barn som kommer in i landet, hålls arbetsbördan ändå uppe på grund av att ensamkommande barn flyttas runt inom landet. När ett barn byter vistelseort, till exempel beroende på ett beslut om boende på en annan ort, ska nämligen barnets akt flytta med barnet till den nya överförmyndaren.

Omflyttningen av barn har varit betydande, och därför även kansliets arbetsbörda till följd av omflyttningarna. Särskilt nämns en för kansliet problematisk situation med privata boenden, där kansliet på mycket kort varsel kan få reda på att ett nytt boende i någon av kommunerna har öppnat och att man därför snabbt måste mobilisera för att möta den arbetsbörda som då uppstår. Problem finns också med akter som flyttas runt flera gånger. Problem förekommer även med så

kallade dubbla akter, alltså där ett ensamkommande barn har fått två gode män förordnade av två olika kommuner, detta till följd av omflyttning, hög arbetsbelastning samt svårigheter att överblicka situationen för ett enskilt ensamkommande barn. Ytterligare problematik som anförs kring ökningen av ensamkommande barn är bland annat att antalet hot gentemot gode män från sina huvudmän ökar samt att antalet LVU-ärenden ökar. En nyhet för kansliet är att frågor har uppstått kring ensamkommande barn som vill återvända.

3.2 Särskilt om omprövning av förvaltarskap

Förfarandet vid den årliga omprövningen av förvaltarskap inleds med att en blankett skickas till ställföreträdaren med fråga huruvida ställföreträdaren begär att förvaltarskapet ska omprövas. Blankettens utformning ska ses över under år 2017. När blanketten kommer in till kansliet, görs en bedömning huruvida ytterligare underlag ska begäras in eller inte. Kansliet upplever det som problematiskt att få in läkarintyg, eftersom kansliet inte har några påtryckningsmedel. Tingsrätten, som har att pröva eventuellt upphörande av förvaltarskap, kräver ofta i sin tur läkarintyg.

4. Aktförvaring

Akterna förvaras i låsbara och brandsäkra skåp i låsbara kontorsrum. Det råder enligt länsstyrelsens mening en generell god ordning i akterna och de förvaras på ett betryggande sätt.

5. Registerkontroll

Länsstyrelsen har kontrollerat det av överförmyndarkansliet förda registret.

6. Sammanfattning av årets inspektion samt länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen fick ett bra bemötande och uppfattar verksamheten som en bra arbetsplats med god ordning och reda.

Tillsynen förklaras härmed avslutad.

Vid protokollet

2016-06-21

Dnr: 203-1693-2016
203-2978-2016
203-2981-2016
203-2983-2016
203-2984-2016

Thomas Winberg

Kopia till:

Sydnärkes överförmyndarkansli

Överförmyndaren i respektive kommun

Kommunfullmäktige i respektive kommun

Kommunstyrelsen i respektive kommun

Bilaga för Hallsbergs kommun

1. Kommunspecifika uppgifter

Kommunen har en överförmyndarnämnd.

2. Granskning av slumpvis utvalda akter och akter enligt årets fastställda tema

Länsstyrelsen har avseende Hallsbergs kommun granskat en slumpvis utvald akt.

Akt 3224, godmanskap.
Utan anmärkning.